

Thomas van Villanova

1486 – 1555

aartsbisschop van Valencia

reorganisatie bisdom

sociaal hervormer

‘Vader van de armen’

biechtvader van Karel V

Thomas groeit op in de Spaanse provincie Villanueva de los Infantes als kind van rijke ouders. Hij wordt geboren aan de vooravond van de Spaanse Gouden Eeuw. De ontdekking van Amerika in 1492 door

Columbus en de nieuw verworven rijkdom maakt Spanje tot een grote politieke en economische macht. De Moren worden uit Spanje verdreven en een culturele renaissance bloeit op. Met twee Spaanse pausen in Italië (Callixtus III, Alexander VI) en twee katholieke vorsten (Karel V en Philips II) in Spanje die zich ontvankelijk tonen voor Italiaanse kunst en literatuur, ontstaat een studieuze klimaat dat leidt tot humanisme en vernieuwing.

Op 16 jarige leeftijd begint de briljante Thomas aan een studie theologie aan de universiteit van Alcalá die hij in een recordtijd afrondt. Hij wordt de jongste docent. Zijn intellectuele reputatie dringt door tot de universiteit van Salamanca waar hem een professoraat wordt aangeboden. En hij komt, niet voor de leerstoel maar voor het klooster van de Augustijnen. Op 25 november 1517 legt hij de geloften van armoede, kuisheid en gehoorzaamheid af. Een jaar later wordt hij tot priester gewijd. Hij is een intellectueel die rationeel redeneert en daarbij grote communicatieve kwaliteiten heeft. Bovendien is hij een vernieuwer en organisator. Hij promoot o.a. de Augustijnse missie naar de nieuwe wereld.

Niet alleen de Augustijnen zien zijn talenten. Keizer Karel V vraagt hem als bisschop van Granada. Hij weigert deze materiële weelde beleefd (gelofte van armoede), maar het tweede aanbod, de functie van aartsbisschop van het rijke bisdom Valencia, moet Thomas onder druk van zijn superieuren (gelofte van gehoorzaamheid) accepteren. Het is 1545, Thomas is 59 jaar oud. Rijkdom en materialisme zijn de Kerk binnengedrongen. Veel bisschoppen en prelaten zijn gewend aan luxe. Belangrijke posities worden gekocht. De nood en armoede van de bevolking worden niet gevoeld. De enige luxe die Thomas als bisschop wil accepteren is de bisschopsring en het met juwelen bezette kruis. Hij bezoekt alle parochies om inzicht te krijgen in wat de noden zijn en gebruikt dan de rijkdom van het bisdom om een sociaal programma op te zetten voor armen en kanslozen. Hij organiseert lager en hoger onderwijs voor alle lagen van de bevolking om een beroep te leren, bedelt om geld wanneer een bruidsschat niet betaald kan worden en jonge meisjes daarom in de prostitutie dreigen terecht te komen. Het bisschoppelijk paleis wordt een gaarkeuken voor de hongerigen en een slaapzaal voor daklozen. Het volk noemt hem de ‘Bedelbisschop’ en ‘Vader van de armen’.

tekst: Ingrid van Neer-Bruggink